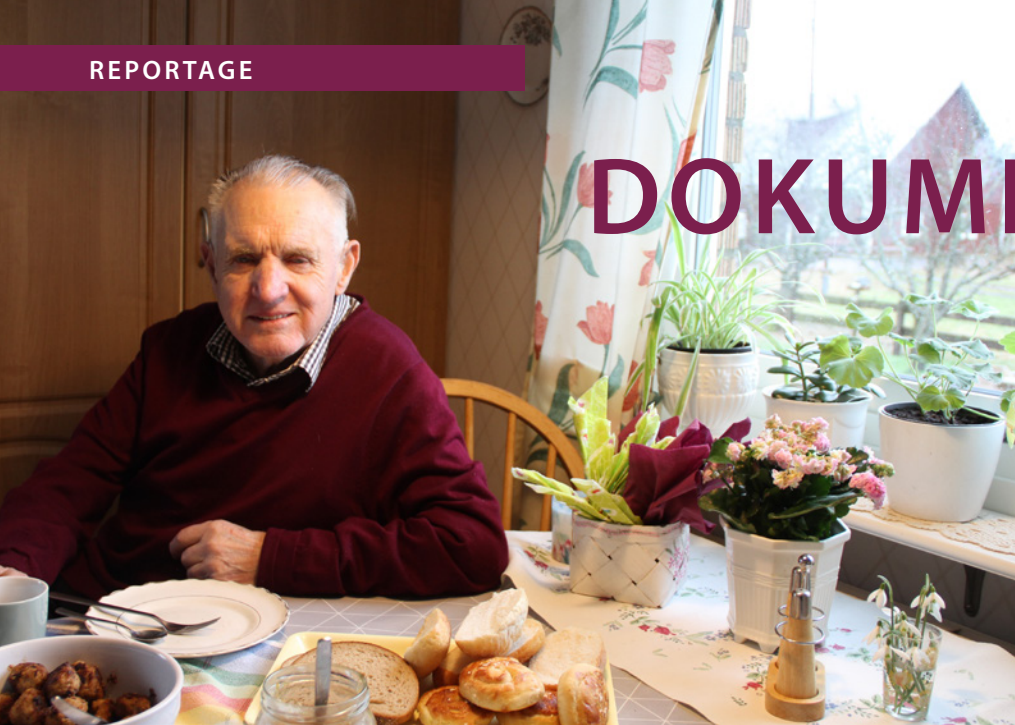

DOKUMENTÄRFILMARE OCH MJÖLKBONDE

I mitten av mars lämnar jag ett vårligt Värmland. Funderar på om jag skulle ha bytt till sommardäck. När jag passerar Gullspång är marken vit och när jag närmar mig mitt mål i mittersta Småland är det snöstorm.

Jag ska träffa Ingvar och Ingegerd Svensson i Lövshult – en liten by söder om Sävsjö. Små åkerlappar, stengårdsgårdar, åkerholmar och betande djur. Det är så här det gamla Småland ser ut.

När jag kommer in i köket står en förstärkt frukost framdukad. Då jag åkte redan vid femtiden så uppskattas både kaffe, smörgåsar, köttbullar och kanelbullar. Extra god är osten. Ingvar berättar att det är Vrigstad Hemost. Vrigstad passerade jag ju nyss och får berättat för mig att där finns ett småskaligt mejeri.

EN LAGOM STOR SLÄKTGÅRD

Ingvars gård har gått i släkten sedan 1700-talet. I slutet av 60-talet tog han över efter mor och morbror. På ena sidan

grusvägen ligger boningshuset med en fin trädgård och på andra sidan finns ekonomibygnaderna. Precis som det brukar vara.

Gården är på 95 hektar. 15 hektar av detta är bete och åker. Förutom vall så odlar man även en del havre.

På gården har det alltid funnits mjölkor och några hästar. Så är det även idag. Tillsammans med sonen Bengt har Ingvar 13 mjölkande kor.

Den främsta anledningen till att jag hälsar på Ingvar är att han under många år har skildrat de småländska småbrukarna. Redan på 70-talet åkte Ingvar runt med sin smalfilmskamera. Många är de bönder som har fått sin verksamhet förevigad.

Men det har inte bara varit dokumentation av den tid som nu har flytt. Lika viktigt för Ingvar är det att påvisa bristerna i rådande jordbrukspolitik. Det har han gjort med sina filmer men kanske minst lika mycket med sitt politiska engagemang inom kommun och landsting

men även inom Södra Skogsägarna. Han har alltid tagit strid för det han har trott på utan att vara rädd för konsekvenserna.

Att titta på smalfilm är trevligt men lite omständigt. Som tur är så har Ingvar tillsammans med sonen Bengt fört över filmerna till enklare format. Först till videoband och sen har man digitaliserat allt så nu kan Ingvar visa sina filmer på TV eller via dator.

HÄSTMANNEN STIG-ANDERS

Vi sätter oss i soffan och Ingvar slår på TVn. Den första filmen han visar är när Peter Gerdehag besöker "Hästmannen" Stig-Anders Svensson. En mycket intressant skildring lite bakom kulisserna. Vi är ju vana vid Peters fina filmer om Hästmannen men här blir det ännu mer äkta. Vi får höra Peter berätta fritt ur hjärtat till en stor skara människor som har samlats för att stötta Stig-Anders. Allt dokumenterat av Ingvar.

Stig-Anders blickar upp mot Ingvar

MEN SÅ VAR DET DET DÄR MED DEN GODA OSTEN

Vad är det för speciellt med att just Vrigstad Hemost står på köksbordet hos Ingvar och Ingegerd? Och varför har just den osten blivit utsedd till Sveriges bästa hushållstost?

För att förstå det unika måste vi backa bandet till ungefär samtidigt som Ingvar tog över sin släktgård.

Lennart Rolf var mejerist i Vrigstad-Nydala Mejeriförening. 1969 upphörde Arla med sin produktion vid mejeriet i Vrigstad. Lennart såg då möjligheten att ta över verksamheten och startade tillsammans med sin hustru Ingrid företaget Smålandsost.

Mejeriets storsäljare blev snabbt Vrigstad Hemost. Namnet kommer från när man tillverkade den egna osten hemma på gårdarna. Vid tillverkningen lägger man stor vikt vid att följa ett gammalt recept för att få fram den speciella smak och konsistens som utmärker Vrigstad Hemost. En del av den småländska matkulturen

1989 tar Ingemar Rolf över verksamheten efter sin far och 2017 är det dags för nästa ägare. Då köper Magnus och Pernilla Nordh mejeriet i Vrigstad.

Idag är Smålandsost ett av endast några få privatägda lite större ostmejerier i Sverige. Man tillverkar ca 55 ton ost per år vilket är betydligt mer än de många småskaliga mejerierna men mot tex Falköpings mejeris 2600 ton så är man pytteliten.

Det som är speciellt med mejeriet i Vrigstad är att de tar sin mjölk från nio gårdar inom 2,5 mils radie och att det faktiskt är Arla som levererar. En av gårdarna som mjölkbilen hämtar hos är Ingvars i Lövshult. Man kör en speciell slinga och avslutar hos mejeriet. Därför vet man exakt vilken mjölk man får, vilken mat korna ätit och hur de mår.

Ost från Vrigstad går att finna i mataffärer på de flesta orter i Småland och dessutom i utvalda butiker i de större städerna. Marknadsföringen består av nöjda kunder samt marknader, torghandel och smakprovning i butik.

PRISBELÖNTA OSTAR

Att göra riktigt bra ost lönar sig. Inte bara med nöjda kunder. Företaget Smålandsost blev årets Matentreprenör i Jönköpingslän 2019. Samma år vann Vrigstad Hemost tävlingen Svensk Klassiker som hushållstost på ostfestivalen på Munchenbryggeriet. Året efter fick Vrigstad Special källarlagrad och Vrigstad Kumminost silvermedaljer.

JONAS WANGSTEN

